

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

9–20. decembar 2019.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Decembar 2019.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 20. 12. 2019.	Promena u %	
			2w	YoY
S & P 500	SAD	3.221,22	2,39%	28,49%
Dow Jones Industrial	SAD	28.455,09	1,57%	22,00%
NASDAQ	SAD	8.924,96	3,10%	34,48%
Dax 30	Nemačka	13.318,90	1,16%	23,71%
CAC 40	Francuska	6.021,53	2,55%	26,04%
FTSE 100	Velika Britanija	7.582,48	4,74%	12,07%
NIKKEI 225	Japan	23.816,63	1,98%	13,48%
Shanghai Composite	Kina	3.004,94	3,19%	17,86%

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR			USD				
Kurs	Promena EUR u %		Kurs	Promena USD u %			
	2w	YoY		2w	YoY		
EUR/USD	1,1069	0,13%	-3,12%	USD/EUR	0,9034	-0,13%	3,22%
EUR/GBP	0,8500	0,98%	-5,86%	USD/GBP	0,7680	0,86%	-2,82%
EUR/CHF	1,0880	-0,62%	-4,00%	USD/CHF	0,9829	-0,74%	-0,91%
EUR/JPY	121,22	0,96%	-5,44%	USD/JPY	109,52	0,83%	-2,39%
EUR/CAD	1,4571	-0,59%	-5,17%	USD/CAD	1,3164	-0,72%	0,08%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
	Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.		Nivo u %	Promena u b.p.	
		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY		2w	YoY
O/N	-0,54%	0,10	/	1,53%	-2,00	-77,00	0,71%	0,22	0,69	-0,71%	-0,11	2,54
1M	-0,45%	0,70	-8,00	1,78%	6,47	-69,95	0,71%	-0,10	-2,39	-0,79%	1,88	4,46
3M	-0,39%	0,50	-7,90	1,93%	4,43	-85,49	0,80%	1,60	-11,49	-0,69%	2,28	3,70
6M	-0,33%	0,30	-9,20	1,92%	3,37	-95,04	0,87%	1,39	-14,83	-0,62%	1,58	4,04
12M	-0,25%	1,60	-12,90	2,00%	7,65	-105,31	0,97%	0,34	-19,44	-0,50%	1,54	2,18

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a €STR, SOFR, SONIA i SARON za O/N

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T1 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12. 9. 2019.	23. 1. 2020.	-0,50
Federalne rezerve SAD	1,50-1,75	-0,25	30. 10. 2019.	29. 1. 2020.	1,65
Banka Engleske	0,75	+0,25	2. 8. 2018.	30. 1. 2020.	0,75
Banka Kanade	1,75	+0,25	24. 10. 2018.	22. 1. 2020.	1,75
Narodna banka Švajcarske	-0,75	-0,50	15. 1. 2015.	19. 3. 2020.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%)

Izvor: Bloomberg.

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je prema dolaru ojačao za 0,13%. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,1052 do 1,1213 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1057 do 1,1152 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Tokom većeg dela izveštajnog perioda, vrednost evra imala je uzlazni trend kretanja. U prvoj polovini perioda evro je jačao prema dolaru nakon objave ekonomskih pokazatelja za zonu evra i Nemačku koji su bili bolji od očekivanih (spoljnotrgovinski suficit u Nemačkoj, *ZEW* indeks procene trenutne situacije i očekivanja u Nemačkoj, kao i *ZEW* indeks očekivanja i finalni *PMI* kompozitni indeks zone evra). Istovremeno, objavljeni podaci iz SAD bili su lošiji od očekivanja, što je uticalo na to da američka valuta gubi na vrednosti (*ISM* indeks neproizvodnog sektora SAD u novembru i broj novih radnih mesta u privatnom sektoru SAD, *ADP Employment change*).

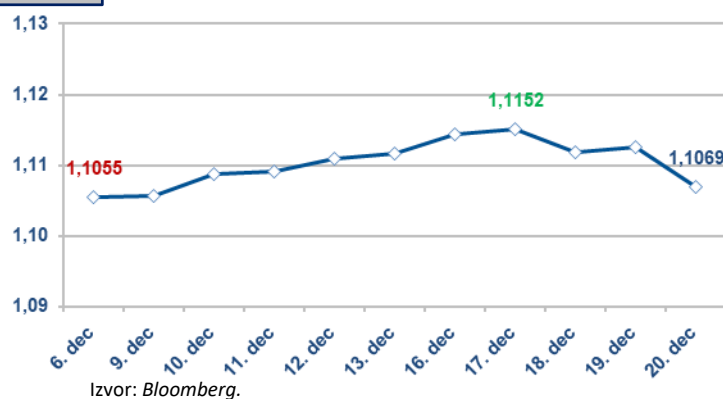
Tokom izveštajnog perioda, kurs evra prema dolaru nije značajno promenjen

Tokom ovog izveštajnog perioda, bili su održani i redovni sastanci FED-a (10. i 11. decembra), kao i ECB-a (12. decembra), koje uvek posebno prate tržišni učesnici. FED je na sastanku zadržao referentnu stopu na istom nivou (raspon od 1,5% do 1,75%). Predsedavajući FED-a smatra da je referentna stopa na odgovarajućem nivou i ponovo je signalizirao da neće biti daljih smanjenja, osim u slučaju znatnog pogoršavanja izgleda za ekonomiju SAD. Nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a i konferencije predsednika Pauela, dolar je oslabio prema evru. Na sastanku ECB-a takođe nije bilo promene monetarne politike. Kamatna stopa na depozitne olakšice zadržana je na -0,50%, a na trenutnom ili nižem nivou ostaće sve dok ECB u svojim projekcijama ne bude očekivala inflaciju na nivou od nešto ispod 2%. Na konferenciji nakon sastanka, predsednik ECB-a Kristin Lagard izjavila je da će početkom naredne godine ECB započeti proces revizije strateških ciljeva (prvi put nakon 2003. godine), koji bi trebalo da se završi do kraja 2020. godine.

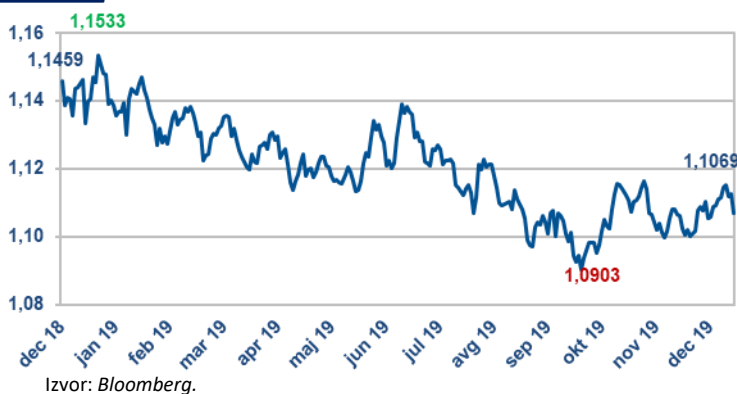
Na rast evra pozitivno je uticala i vest da su SAD i Kina usaglasile tekst prve faze trgovinskog sporazuma. Očekuje se da će obe strane razraditi detalje sporazuma i biti spremne za potpisivanje do prve nedelje januara 2020. godine. (Ovaj sporazum pokriva zaštitu intelektualne svojine, transfer tehnologija, poljoprivredne proizvode, finansijske usluge i devizni kurs, uz uključivanje obaveza Kine da će izvršiti znatne dodatne kupovine robe i usluga iz SAD u narednim godinama.)

Poslednjih nekoliko dana perioda dolazi do promene trenda kretanja kursa EUR/USD. Dolar je jačao jer su objavljeni dobri ekonomski podaci iz SAD (industrijska proizvodnja, proizvodnja prerađivačkog sektora i broj započetih stambenih objekata) smanjili očekivanja tržišnih učesnika da će FED dodatno snižavati kamatnu stopu tokom 2020. godine.

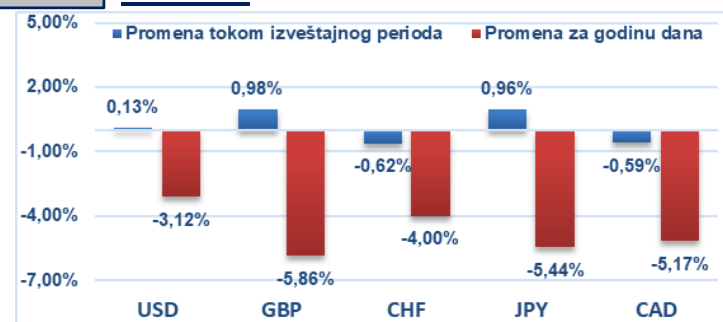
1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Stopa rasta BDP-a SAD (konačna procena) u trećem tromesečju iznosila je 2,1% (anualizovano), što je blago iznad stope rasta u drugom tromesečju (2,0%). Istovremeno, evro je slabio jer je indeks koji meri poverenje potrošača u zoni evra (preliminarni za decembar) zabeležio vrednost -8,1, što je ispod očekivanja i vrednosti iz prethodnog meseca. Niža vrednost indeksa, uz pad vrednosti *PMI* indeksa proizvodnog sektora, ukazuje na usporen privredni rast u zoni evra na kraju ove i početkom naredne godine.

Vrednost evra je izveštajni period završila na nivou od 1,1069 dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda, prinosi državnih obveznica SAD porasli su duž cele krive prinosa, a posebno kod instrumenata duže ročnosti, tako da je nagib krive prinosa povećan. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 1 b.p. (na 1,63%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 8 b.p. (na 1,92%).

Pored objave solidnih podataka o rastu ekonomske aktivnosti i inflacije u SAD, na rast prinosa uticalo je i smanjenje političkih tenzija, nakon postizanja trgovinskog dogovora SAD i Kine (prva faza), kao i ubedljiva pobjeda Konzervativne stranke na parlamentarnim izborima u Ujedinjenom Kraljevstvu.

1.9

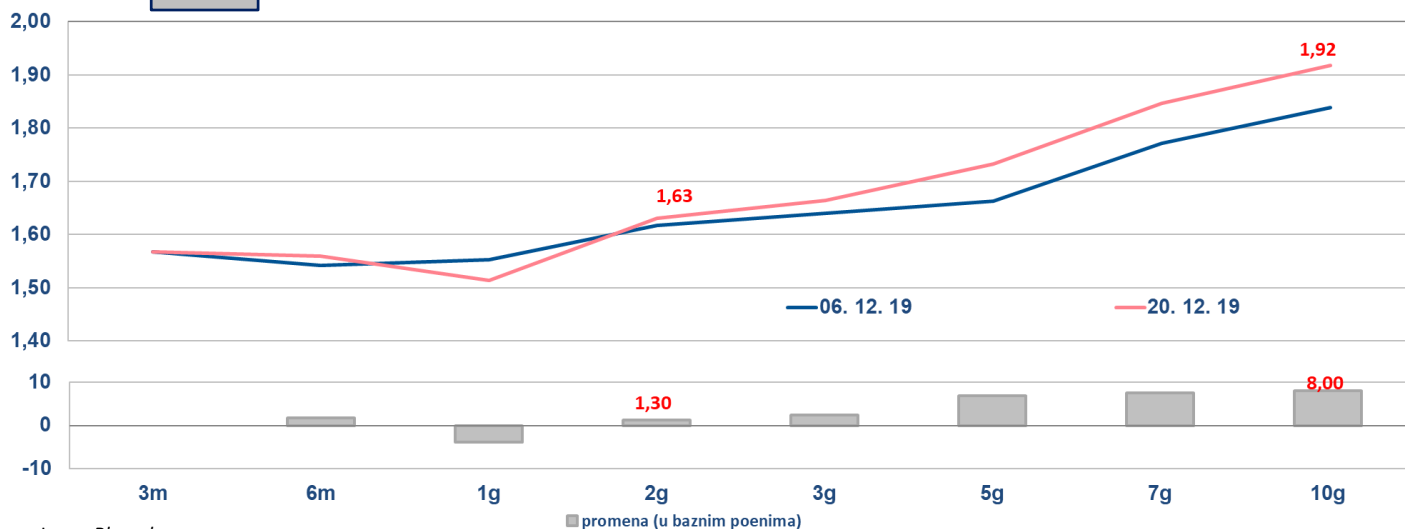
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta industrijske proizvodnje, m/m	Nov.	0,9%	1,1%	-0,9%
Stopa rasta BDP-a (konačna, anualizovana stopa), T/T	T3	2,1%	2,1%	2,1%
Stopa rasta baznog PCE deflatora, YoY	Nov.	-0,4%	-0,8%	-0,3%

Izvor: Bloomberg.

1.10

Kriva prinosa državnih obveznica SAD (na dan, na godišnjem nivou, u %)

Izvor: Bloomberg.

Prema dogovoru o trgovinskim odnosima, SAD će suspendovati nove carine na uvoz iz Kine, planirane za 15. decembar, dok će carinsku stopu od 15% (koja je uvedena 1. septembra na uvoz u vrednosti od 120 mlrd dolara) prepoloviti. Kina će zauzvrat u naredne dve godine povećati kupovinu američke robe za najmanje 200 mlrd dolara, uključujući tu i poljoprivredne proizvode iz SAD u vrednosti 40–50 mlrd dolara.

Usaglašena prva faza trgovinskog dogovora SAD i Kine

FED je na sastanku održanom 10. i 11. decembra zadržao referentnu stopu na istom nivou (raspon od 1,5% do 1,75%), nakon tri uzastopna smanjenja na prethodna tri sastanka (za ukupno 75 b.p.). Odluka je doneta jednoglasno i bila je u skladu sa očekivanjima većine analitičara i učesnika na tržištu. U saopštenju posle sastanka FED-a navodi se da poslednji podaci ukazuju na nastavak umerenog rasta ekonomske aktivnosti u SAD, uz snažan rast potrošnje stanovništva, ali i slab rast poslovnih investicija i izvoza, kao i da je tržište rada i dalje u dobrom stanju, uz solidan rast broja radnih mesta u poslednjim mesecima i nisku stopu nezaposlenosti.

FED signalizirao da neće biti daljih smanjenja referentne stope

FED je istakao da je trenutno stanovište monetarne politike odgovarajuće i ponovo signalizirao da neće biti daljih smanjenja

referentne stope, osim u slučaju znatnog pogoršavanja izgleda za ekonomiju SAD.

Prema konačnoj proceni za treće tromesečje 2019. godine, stopa rasta BDP-a SAD bila je 2,1% (anualizovano), u skladu s prethodnom procenom i blago iznad stope rasta u drugom tromesečju (2,0%). Nastavak solidnog rasta BDP-a u trećem tromesečju u potpunosti je bio posledica snažnog rasta potrošnje stanovništva od 3,2%, koja je podstaknuta veoma dobrim stanjem na tržištu rada i rastom realnih prihoda, kao i optimizmom kod potrošača, dok se kod investicija u privredi beleži pad od 2,3%, pod uticajem globalnog usporavanja i trgovinskih tenzija. Prema procenama ekonomista, stopa rasta u poslednjem tromesečju ove godine mogla bi da uspori na 1,6% do 1,7%, te bi rast za celu 2019. iznosio oko 2,2%, u skladu s projekcijom FED-a.

Stopa rasta potrošačkih cena u novembru iznosila je 0,3%, odnosno 2,1% za poslednju godinu dana (1,8% na kraju oktobra). Oba podatka bila su za 0,1 p.p. iznad očekivanja. Stopa bazne inflacije u novembru iznosila je 0,2%, odnosno 2,3% za poslednju godinu dana, što je bilo u skladu sa očekivanjima i prethodnim podacima. Stopa rasta baznog PCE indeksa, koji isključuje cene hrane i energenata i predstavlja pokazatelj inflacije kome FED pridaje naročitu važnost, u novembru je povećana za 0,1%, dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine stopa rasta baznog PCE indeksa iznosila 1,6%, ukazujući na relativno slabe inflatorne pritiske u SAD, znatno ispod ciljanog nivoa od 2%.

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica duže ročnosti zabeležili su blagi rast, dok su prinosi kraćih ročnosti bili pod uticajem smanjene likvidnosti pred praznike. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je sa $-0,63\%$ na $-0,64\%$, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan sa $-0,29\%$ na $-0,25\%$. Na kretanje prinosa uticale su manje trgovinske neizvesnosti nakon objave teksta prve faze trgovinskog sporazuma, kao i odluka centralne banke Švedske da poveća referentnu kamatnu stopu, uprkos ekonomskom usporavanju, čime je okončan period negativnih kamatnih stopa u toj zemlji. Predsednik ECB-a Kristin Lagard, nakon sastanka ECB-a, rekla je da će rasprava o reviziji strateških ciljeva monetarne politike trajati do kraja sledeće godine. Sve ovo uticalo je na rast očekivanja tržišnih učesnika da ECB neće dalje smanjivati referentnu kamatnu stopu.

1.11 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

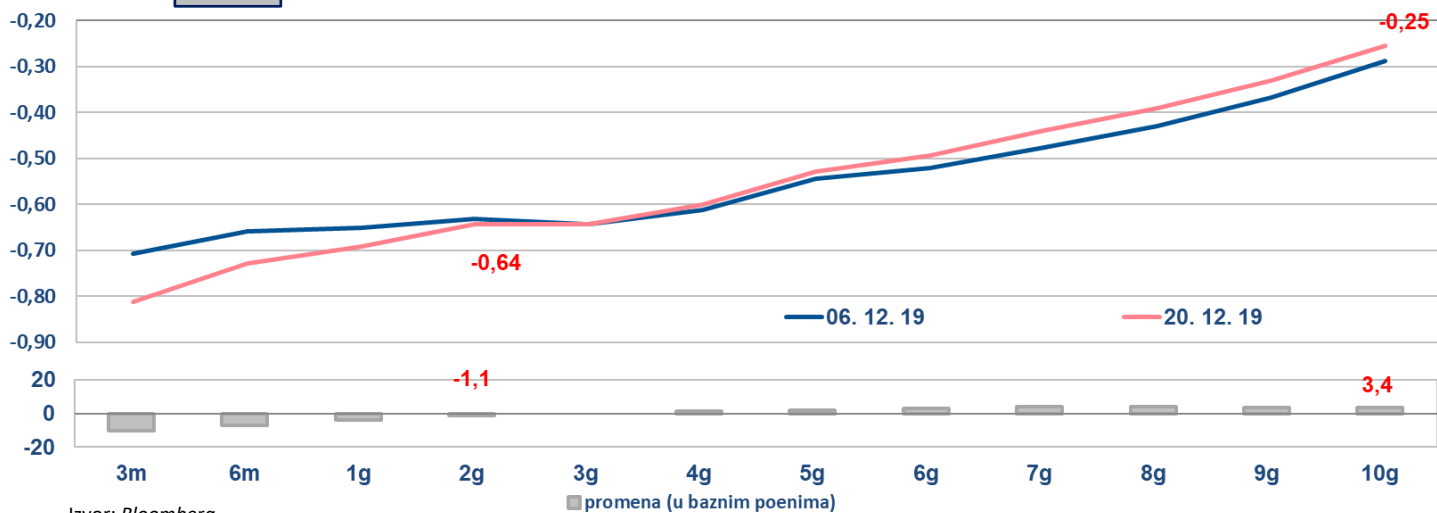
1.11

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ZEW indeks očekivanja za zonu evra	Dec.	-	11,2	-1,0
PMI kompozitni indeks za zonu evra	Dec.	50,7	50,6	50,6
Inflacija u zoni evra, konačna procena	Nov.	1,0%	1,0%	1,0%

Izvor: Bloomberg.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (na dan, na godišnjem nivou, u %)

Izvor: Bloomberg.

Na sastanku ECB-a nije bilo promene monetarne politike. Kamatna stopa na depozitne olakšice zadržana je na $-0,50\%$, a na trenutnom ili nižem nivou ostaće sve dok ECB u svojim projekcijama ne bude očekivala inflaciju na nivou od nešto ispod 2% . Neto kupovina aktive (QE), koja je počela 1. novembra, trajaće dokle god bude trebalo, odnosno biće završena malo pre početka povećanja kamatnih stopa, dok će sredstva od dospeća instrumentata biti reinvestirana u dužem periodu nakon početka povećanja kamatnih stopa ECB-a. ECB očekuje rast BDP-a od $1,1\%$, $1,4\%$ i $1,4\%$, odnosno rast inflacije od $1,1\%$, $1,4\%$ i $1,6\%$ u naredne tri godine, respektivno.

Na sastanku ECB-a nije bilo promene monetarne politike, a najavljena je rasprava o reviziji strateških ciljeva

Rizici su i dalje ocenjeni kao asimetrični nadole, ali su manje izraženi nego ranije. U izveštaju sa sastanka ističe se slab privredni rast, ali i to da poslednji pokazatelji ukazuju na stabilizaciju rasta, kao i blagi rast inflacije. Paket stimulatvinih mera monetarne politike koji je donet u septembru treba da omogući povoljne uslove finansiranja za sve sektore ekonomije i da podrži dalji privredni rast i rast inflacije ka cilju ECB-a. Ako se imaju u vidu niska inflaciona očekivanja, jasno je da će u dužem vremenskom periodu biti potrebna veoma ekspanzivna monetarna politika.

Prema konačnim podacima za novembar, inflacija u zoni evra iznosi $1,0\%$, dok je bazna inflacija $1,3\%$. Rast inflacije brži nego u prethodnom mesecu ($0,7\%$) posledica je najvećim delom rasta cena hrane i usluga. Budući da je rast cena uslužnog sektora posledica promena u obračunu turističkih paketa, on ne ukazuje na veći rast inflacionih pritisaka. Mera za baznu inflaciju koju koristi Blumberg, a koja pored ostalih volatilnih kategorija isključuje i turističke pakete, nepromenjena je poslednjih šest meseci.

Ekonomski pokazatelji objavljeni tokom decembra ukazuju na dalje usporavanje rasta do kraja godine, kao i na postepeni i blagi oporavak tokom sledeće godine. PMI indeks ukazuje na tromesečni rast BDP-a od svega $0,1\%$. Komponenta proizvodnog sektora ponovo je smanjena, dok komponenta koja se odnosi na sektor usluga raste. ZEW indeks očekivanja i IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj ukazuju na oporavak poslovnih očekivanja u Nemačkoj i postepeni oporavak privrednog rasta početkom 2020. godine. Oporavak vrednosti pokazatelja najvećim delom posledica je manjih trgovinskih neizvesnosti, ali je neophodan oporavak realnih podataka. Industrijska proizvodnja i porudžbine beleže pad na početku četvrtog tromesečja i pokazuju da je ekonomija zone evra i dalje nestabilna.

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

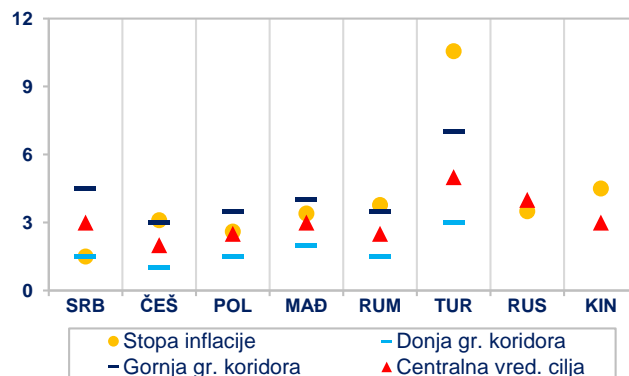
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

Centralne banke	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)*
Srbija (NBS)	2,25	-0,25	7. 11. 2019.	9. 1. 2020.	-
Češka (CNB)	2,00	+0,25	2. 5. 2019.	6. 2. 2020.	-
Poljska (NBP)	1,50	-0,50	4. 3. 2015	8. 1. 2020.	-
Mađarska (MNB)	0,90	-0,15	24. 5. 2016.	28. 1. 2020.	-
Rumunija (NBR)	2,50	+0,25	7. 5. 2018.	8. 1. 2020.	-
Turska (CBRT)	12,00	-2,00	12. 12. 2019.	16. 1. 2020.	-
Rusija (CBR)	6,25	-0,25	13. 12. 2019.	7. 2. 2020.	-
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	-

Izvor: Bloomberg / *nisu realizovane ankete za T1 2020.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (% YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Početkom izveštajnog perioda objavljeni su podaci o stopama inflacije u Mađarskoj i Češkoj, koje su bile iznad očekivanja. Naime, u Mađarskoj je stopa inflacije u novembru povećana na 3,4% (YoY) (prethodno 2,9%), dok je stopa bazne inflacije ostala nepromenjena na nivou gornje granice inflacionog cilja centralne banke (4%, YoY). Nakon ove objave, pa do kraja **izveštajnog perioda, beležen je gotovo kontinuiran rast prinosa na desetogodišnje obveznice Mađarske u lokalnoj valuti – kumulativno za 18 b.p.** (najznačajniji rast kod posmatranih zemalja). Stopa inflacije u Češkoj u novembru iznosila je 3,1% (YoY) (prethodno 2,7%, YoY, čime je prvi put u poslednjih sedam godina dostigla nivo iznad gornje granice cilja centralne banke.

Agencija za kreditne rejtinge *Standard & Poor's* 11. decembra **promenila je izgleda za poboljšanje kreditnog rejtinga Rumunije sa stabilnih na negativne** (rejting zadržan na nivou *BBB-*). Agencija je upozorila na moguće povećanje rizika po ekonomsku i fiskalnu stabilnost Rumunije, u slučaju da tvorcima ekonomske politike ne budu uspešni na polju konsolidacije javnih finansija.

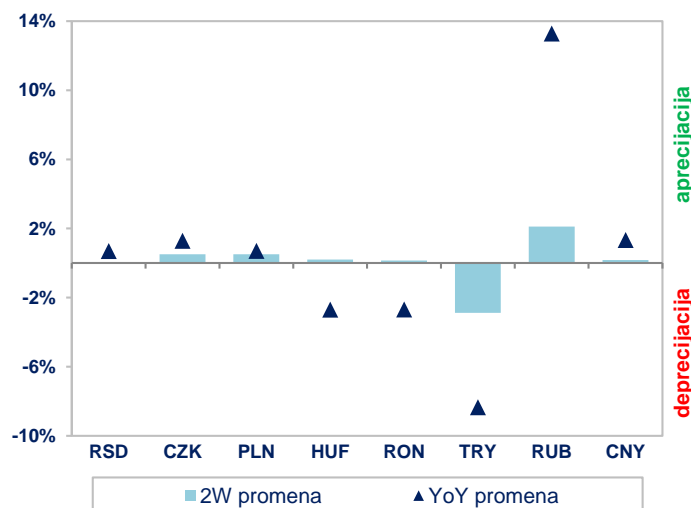
Prema evru najviše oslabila turska lira (2,9%)

Centralna banka Turske je na sastanku Monetarnog odbora 12. decembra **smanjila referentnu stopu za 200 b.p., na nivo od 12,0%**, dok su tržišta, prema anketi Blumberga, očekivala smanjenje za 150 b.p. Centralna banka Turske je na poslednja četiri sastanka kumulativno smanjila referentnu stopu sa 24% na 12%, pri čemu je ovaj ciklus smanjenja referentne stope omogućen znatnim smanjenjem stope inflacije od početka godine (za gotovo 10 p.p.). **Turska lira je valuta s najlošijim performansama u izveštajnom periodu (oslabila je 2,9% prema evru)**, pri čemu je 19. decembra dostigla najslabiji nivo u poslednjih sedam meseci. **Centralna banka Rusije je 13. decembra smanjila referentnu stopu za 25 b.p., na nivo od 6,25%**, što predstavlja peto uzastopno smanjenje referentne stope, koja je od početka 2019. godine smanjena za 150 b.p. Centralna banka Rusije je svoju odluku obrazložila smanjenjem stope inflacije u prethodnom periodu značajnijim od prognoziranog, dodajući da će u kratkom roku nastaviti da dominiraju dezinflatorni rizici.

U nastavku izveštajnog perioda, sastanke su održale i centralne banke Mađarske i Češke, na kojima nije bilo promene referentnih kamatnih stopa.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi desetogodišnjih državnih obveznica u lokalnoj valuti

	Prinos (u %)	Promena u p.p.	
		2w	YoY
Srbija	3,002	0,092	-1,680
Češka	1,558	0,100	-0,409
Poljska	2,073	0,080	-0,798
Mađarska	1,968	0,182	-1,122
Rumunija	4,482	-0,164	-0,343
Turska	12,200	0,160	-3,890
Rusija	6,420	-0,035	-2,310
Kina	3,191	-0,006	-0,127

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

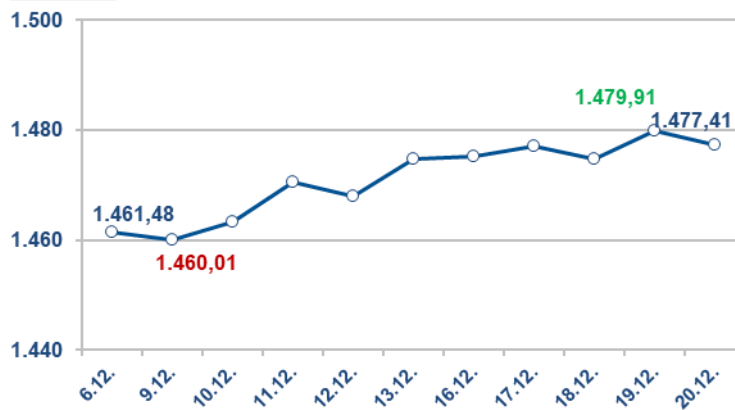
Zlato

Tokom posmatranog izveštajnog perioda, cena zlata povećana je za 1,09%. Tokom perioda trgovanja cena zlata se kretala u rasponu od 1.457,00 do 1.486,93 dolara po finoj unci zlata, odnosno od 1.460,01 do 1.479,91 dolar po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Do polovine prve nedelje izveštajnog perioda, cena zlata je rasla, na šta je znatno uticala neizvesnost o tome da li će predsednik SAD odložiti stupanje novih carina prema Kini (planirane za 15. decembar). Tokom prve nedelje (11. i 12. decembra) održani su i poslednji ovogodišnji redovni sastanci ECB-a i FED-a, na kojima su zadržani postojeći nivoi kamatnih stopa. FED je signalizirao da u toku 2020. godine najverovatnije neće biti povećanja kamatnih stopa u SAD, što je podržalo rast cene zlata, dok je pad cene zabeležen nakon objavljivanja vesti da administracija SAD neće uvoditi nove carinske tarife na uvoznu robu iz Kine. Početkom druge nedelje izveštajnog perioda cena zlata je blago rasla usled slabljenja vrednosti dolara, kao i nedostataka detalja za tržišne učesnike o prvoj fazi trgovinskog sporazuma.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nakon izjave državnog sekretara SAD zaduženog za finansije da će prva faza trgovinskog sporazuma biti potpisana početkom januara 2020. godine, usledio je pad cene zlata.

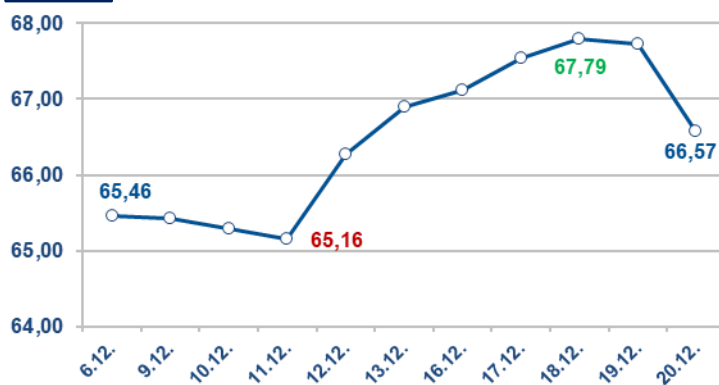
Nafta

Tokom posmatranog izveštajnog perioda, cena nafte tipa brent raste za 1,70%. Tokom perioda trgovanja cena nafte tipa brent kretala se u rasponu od 64,22 do 68,37 dolara po barelu, odnosno od 65,16 do 67,79 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Do polovine prve nedelje izveštajnog perioda, cena sirove nafte je smanjivana. Rast je zabeležen nakon održanog sastanka zemalja članica OPEC-a, na kome je dogovoreno da se smanji obim proizvodnje nafte na dnevnom nivou od 1. januara 2020. godine (radi smanjenja preterane ponude količine nafte na tržištu). Rast cene nafte nastavljen je i u petak, nakon vesti o postignutom dogovoru između Kine i SAD u vezi s prvom fazom trgovinskog sporazuma. Kineski zvaničnici su izjavili da će se obe zemlje za sada suzdržati od uvođenja novih carinskih tarifa, što je trebalo da stupi na snagu. Tokom skoro cele druge nedelje izveštajnog perioda, cena nafte je rasla. Znatna uticaj na to imali su podaci iz SAD o padu nivoa zaliha sirove nafte, kao i očekivanja za povećanje tražnje naredne godine, prvenstveno po osnovu napretka u rešavanju trgovinskog spora između SAD i Kine.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.

Na pad cene nafte krajem izveštajnog perioda znatno je uticalo objavljivanje podataka kompanije *Baker Hughes*, koji su pokazali da je broj aktivnih naftnih bušotina u SAD porastao za 18 jedinica u odnosu na prethodnu (izveštajnu) sedmicu.